

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie C - Número 1 / IV legislatura / Primer període

Dimecres, 3 de juny de 1992

Comissió del Síndic de Greuges

Presidència de l'Il·lustre Sr. Miquel Pueyo

Sessió núm. 2

SUMARI

La sessió s'obre a dos quarts d'onze del matí i sis minuts.

Informe del Síndic de Greuges corresponent a l'any 1991 (Reg. 34671) (Punt únic de l'ordre del dia.)

Presentació: Síndic de Greuges (p. 2).

Intervenció dels grups: Sra. Montserrat (P) (p. 6), Sra. Oranich (IC) (p. 7), Sr. Bosch (ERC) (p. 8), Sr. Abelló i Alfonso (S) (p. 9) i Sr. Viñas (CiU) (p. 10).

La sessió se suspèn a tres quarts de dotze del matí i nou minuts i es reprèn a un quart d'una del migdia i nou minuts.

Resposta: Síndic (p. 11), adjunt al síndic (p. 11), síndic (p. 12), adjunt al síndic (p. 13) i síndic (p. 15).

La sessió s'aixeca a la una del migdia i nou minuts.

SESSIÓ NÚM. 2 DE LA COMISSIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES

La sessió s'obre a dos quarts d'onze del matí i sis minuts. Presideix el Sr. Pueyo, acompanyat del vice-president, Sr. Parera, i de la secretària, Sra. Vidal. Assisteix la Mesa l'oficial major.

Hi són presents les diputades i els diputats Sr. Aligué, Sr. Campuzano, Sra. Bruguera, Sr. Descals, Sr. Espadaler, Sr. Giménez, Sr. Orriols, Sra. Pallé i Sr. Viñas, pel G. P. de Convergència i Unió; Sr. Abelló i Alfonso, Sra. Barenys, Sr. Font, Sr. Oliart, Sra. Utgés i Sra. Vandellòs, pel G. Socialista; Sr. Bosch (en substitució del Sr. Portabella), pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; Sra. Oranich, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya, i Sra. Montserrat, pel G. P. Popular.

Assisteix en aquesta sessió el síndic de Greuges, Sr. Frederic Rahola i d'Espona, acompanyat de l'adjunt del síndic, Sr. Elies Rogent i Albiol.

Ordre del dia

Punt únic: Debat de l'Informe corresponent a l'any 1991 presentat al Parlament pel Síndic de Greuges.

El Sr. PRESIDENT: S'obre la sessió.

Crec que representant el sentiment i l'opinió de tots vostès a l'honorable síndic, al senyor síndic adjunt i també a l'*staff* de la Sindicatura que avui ens acompanya en aquesta sessió... Com és habitual intervindrà en primer lloc l'honorable síndic, a posteriori els grups de menor a major formularan les seves preguntes i acte seguit suspendrem la sessió durant quinze minuts perquè l'honorable síndic pugui agrupar les preguntes i donar les seves respostes.

Si hi ha alguna substitució d'algun diputat o diputada, me la volen fer arribar? Gràcies.

Té la paraula l'honorable síndic de Greuges.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES (Frederic Rahola): Il·lustre president, il·lustres membres de la Mesa, senyores i senyors diputats, bon dia. Dono compte, avui, de l'Informe que he presentat al Parlament, corresponent al vuitè del meu mandat.

Pel que fa a l'estructura hi he mantingut, com deuen haver comprovat, la mateixa sistemàtica que es va seguir en els tres anteriors. No obstant això, em permeto descriure aquesta estructura, atès que la Comissió ha estat recentment constituïda i que s'hi han produït alguns canvis respecte a la legislatura anterior. Aprofito l'avinentsa per felicitar els membres d'aquesta Comissió per la seva elecció com a diputats tot desitjant-los grans encerts i al mateix temps agraeixo a tots els que hi van poder assistir la visita efectuada abans d'ahir a la institució; per als que no van assistir-hi, saben que és la casa de tots..., de la Comissió, i poden venir quan els vagui.

L'Informe es compon de dos llibres, el primer dels quals segueix la divisió en deu apartats temàtics que corresponen als deu àmbits en què s'organitza l'oficina de la institució; aquests àmbits són: administració general, ordenació del territori, tributari, sanitat i consum, pensions i treball, serveis socials, ensenyament i cultura, justícia, queixes privades i inconcretes i la consulta diària. A continuació figuren també les xifres estadístiques que faciliten la comprensió de la feina efectuada i la con-

sulta ràpida de dades. Pel que fa al segon llibre, és dedicat a l'ús del català a l'Administració i porta el títol de *Les limitacions a les perspectives de la llengua catalana en l'Administració pública*. Intentaré fer una breu síntesi del contingut de l'Informe seguint la sistemàtica abans esmentada.

Administració general. Bé, en la secció d'administració general es tracten tres blocs de temes: actuació administrativa, objecció de consciència i estrangeria. En el primer exposem els problemes relacionats amb la funció pública, l'expropiació forçosa i la responsabilitat patrimonial de l'Administració.

La manca d'informació sobre els processos de selecció dóna lloc a moltes queixes: l'opositor que no té la puntuació necessària s'inclina a pensar que la causa no ha estat la seva manca de coneixements; si l'administració no l'informa sobre les causes de la inadmissió, es crea una opinió de manca de transparència i de manca d'objectivitat.

En els procediments d'expropiació forçosa —ja n'hem deixat constància en els altres informes—, quan la cosa expropiada és un habitatge situat en zones deprimides, caldria que el preu just consistís en altres habitatges, davant la impossibilitat d'accedir-hi pels expropiats en el cas de percebre una quantitat en efectiu, atesos els preus actuals del mercat d'habitatge. Un altre problema important és el que comporta el retard en el pagament del preu just i, en general, en la tramitació dels expedients.

Denunciem la tendència de l'Administració a remetre als particulars afectats per un dany produït per funcionariats dels serveis públics als tribunals de justícia per reclamar indemnitzacions. El greuge que es produeix és doble: d'una banda, pledejar resulta molt més gravós per al particular que per a l'Administració; de l'altra, es dilata innecessàriament la solució dels problemes plantejats.

El segon bloc tracta de les qüestions a què s'han d'enfrontar els ciutadans objectors de consciència per al compliment del servei militar amb una prestació social substitutòria. Es diria que l'Administració militar utilitza línies d'actuació dissuasòria envers els que opten per l'exercici d'aquest dret fonamental reconegut per la Constitució. A tall d'exemple, enumerem les més òbvies: transport, allotjament i manutenció corren a compte dels objectors, així com l'assistència sanitària per la qual, en tot cas, hauran de rescabalar-se posteriorment.

El bloc tercer es dedica a l'estudi de la situació dels estrangers a Catalunya. Les conclusions a què s'arriba són: d'una banda, l'aplicació massa estricta de la Llei d'estrangeria dóna lloc a situacions de clara injustícia; d'altra banda, la possibilitat de regularització de l'estada en el nostre país no arribarà, ni de bon tros, a la majoria dels estrangers. L'acord regulador del juny de 1991 és redactat d'una manera que requereix la presentació d'una documentació que resulta difícil d'aplegar per als estrangers afectats. Un exemple és el dels treballadors per compte propi que han de presentar entre d'altres documents una memòria de les activitats i un estudi econòmic de viabilitat —pensem a quin tipus d'activitats es solen dedicar els ciutadans procedents del continent africà, bàsicament aplicats a les petites manufactures.

Ordenació del territori. La secció segona, anomenada d'ordenació del territori, integra tres blocs principals: habitatge, urbanisme i qualitat de vida. Com ja havíem dit en els informes anteriors, el problema bàsic no és altre que l'augment, amb un component fortament especulatiu, dels preus dels habitatges

molt superior a l'increment de la renda per càpita de la major part de la població. Les queixes rebudes denuncien problemes com pisos inhabitables, contractes de lloguer que finalitzen o bé incrementen la renda tan gravosament que fan que els llogaters hagin de resignar-se a deixar els habitatges, famílies sense posseir ingressos per poder satisfer unes quantitats fora de lloc per a l'adquisició d'un habitatge o edificis afectats per patologies estructurals com l'aluminosi o la piritosi.

En urbanisme, l'aspecte que es destaca és la vulneració del principi dels actes reglats en l'atorgament de llicències d'obres. Aquesta vulneració tendeix, a vegades, a introduir veritables modificacions del planejament urbanístic. Vist que hi ha procediments per tramitar l'aprovació de la formació o revisió dels plans, la tècnica de denegació de llicències sobre la base d'un argument diferenciat que l'adequació del projecte al planejament vigent constitueix una autèntica desviació de poder.

Dediquem el darrer bloc a la problemàtica del funcionament de les anomenades activitats classificades. Es remarca la diversa forma d'actuar que adopta l'Administració en determinats supòsits, amb excessiva lentitud a l'hora de portar a terme inspeccions de bars, pubs i discoteques a petició dels veïns molestats o irritats pels sorolls i amb una rapidesa sorprenent a l'hora d'imposar sancions econòmiques a alguns titulars d'activitats per suposades vulneracions de la normativa sense ajustar-se al procediment establert.

Pel que fa a qüestions de medi ambient, caldria que l'Administració afrontés els problemes de degradació del medi. En aquest sentit les queixes més freqüents es refereixen a conflictes per la manca d'abocadors de residus urbans i industrials i al sanejament de les aigües fluvials.

Secció tributària. són tres els temes tractats en aquesta secció: els tributs locals incorporats a padrons i matrícules, els tributs de diverses administracions incorporats al rebut d'aigua i la disconformitat dels particulars amb la imposició de contribucions especials en determinats supòsits. Les queixes rebudes denoten que el ciutadà entén que no rep prou informació sobre el pagament que ha de fer per imposició de tributs i que, en canvi, és ràpidament localitzat en via de constrenyiment quan resulta deutor de l'Administració. Com ja he dit altres vegades, els problemes que ens exposen es poden resumir en la frase: «El ciutadà ha de ser un pagador diligent i un cobrador pacient.»

Sanitat i consum. També són tres els blocs temàtics que es tracten en la secció quarta, la secció de sanitat i consum: la protecció de la salut i l'assistència sanitària, la incidència del dret penal en la propagació del virus de la sida i les reformes sanitàries.

Les denúncies de la gent gran sobre l'atenció primària ens han fet reflexionar sobre un fet tan evident com és l'afluència de persones amb patologia senil als centres ambulatoris. En informes anteriors destacàvem la importància del primer grau assistencial: el metge de capçalera. Si la sanitat pública hagués potenciat aquest aspecte, concretament el geriàtric i el de capçalera, no es produiria la massificació de les consultes ni l'ús innecessari dels hospitals per ancians.

S'ha universalitzat l'assistència sanitària i s'han corregit aspectes de desprotecció molt importants, però persisteixen els problemes de la urgència derivats de l'acumulació en les intervencions programades. Malgrat la millora en aquests aspectes,

amb la implantació de plans pilot com el servei del telèfon 060 de Barcelona, o amb l'ampliació de serveis en centres hospitalaris, continua la necessitat de crear més centres d'urgència pròxims a assistència primària amb la resolució del nou problema que planteja el personal que hi intervé.

Hem constatat que es continuen patint insuficiències hospitalàries respecte als malalts crònics i terminals, com també en la potenciació de centres de dia i serveis d'ajut a domicili. La persistència de les llistes d'espera, malgrat les programacions i obvis criteris de prioritat, segueix perjudicant un gran nombre de malalts.

La intervenció del dret penal com a mesura de prevenció davant la transmissió progressiva de la sida ha estat enguany objecte d'estudi en el nostre Informe. La incidència de la sida en la nostra societat ha ultrapassat els límits dels que pateixen l'estigma per formar part de pràctiques de risc i també de la mateixa marginació dels infectats i malalts.

La Llei d'ordenació sanitària de Catalunya, en el marc del model sanitari establert per la Llei general de sanitat, crea el Servei Català de la Salut com a instrument per a dur a terme l'ordenació sanitària pública de Catalunya i establir el Pla de salut com a instrument de planificació. L'esmentat Pla de salut de Catalunya s'ha elaborat en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor de l'anomenada Llei d'ordenació sanitària. Malgrat no haver-se elaborat l'esmentat Pla, s'han fixat les bases per a l'elaboració de l'anomenat document marc per a l'elaboració del Pla de la salut de Catalunya.

Exposàvem en informes anteriors la problemàtica de l'assistència psiquiàtrica i de la salut mental, àmbit en què mancava coordinació institucional i funcional. Lentament, però, sembla que es tendeix cap a una optimització dels recursos amb el traspass dels serveis a la Generalitat i, tímidament, tant en l'assistència primària com en l'hospitalària, es van creant unitats de psiquiatria i salut mental, com les obertes no fa gaire a la Verneda, la Pau i la Mina, en l'àmbit d'atenció primària. Malauradament continuen essent insuficients en nombre i la implantació és lenta.

La subsecció de consum ha estat tractada amb més amplitud en aquest informe de 1991. Bàsicament, els assumptes, els temes tractats, fan referència als serveis i subministraments; també es dedica un apartat a la nova Llei d'habitatge.

S'ha rebut un nombre important de queixes relatives al mal funcionament dels serveis de correus i de telèfons. En el primer cas, l'objecte de la queixa és el retard en la distribució i la pèrdua de la correspondència: la insignificança de la indemnització en cas de pèrdua resulta absolutament desproporcionada amb el perjudici causat —la quantia de la indemnització ha passat de 1.600 pessetes el 1990 a 3.000 pessetes l'any 1991—, i moltes vegades molt difícil de cobrar. Pel que fa al servei de telèfon, la problemàtica és diversa: nuclis de població on no arriben línies, suspensió del servei a causa d'obres de la companyia i la modificació dels contractes d'arrendament dels aparells amb l'oferta de la Telefònica d'adquirir-lo a la mateixa empresa o a qualsevol altra; pel que fa als subministraments, les queixes es centren en la facturació dels consums i en la pràctica del cobrament pel consum estimat.

Pensions i treball. Dins d'aquesta secció han estat seleccionats tres blocs temàtics: pensions i beneficis derivats de la Llei d'amnistia de 1977, el caràcter tuïtiu del dret laboral i l'homogeneïtzació del règim de Seguretat Social.

La problemàtica suscitada en anys anteriors i exposada en els darrers informes al Parlament s'ha vist reduïda i concretada en la mala gestió de la Direcció General de Costos de Personal i Pensions Públiques, pel retard en la resolució dels expedients instruits i les limitacions dels drets: això fa que quinze anys després encara no hagin quedat resolts els problemes derivats de les pensions i beneficis especials de la Llei 45/77, de 15 d'octubre, dita de l'aministia. Pel que fa als beneficis atorgats per la Llei catalana 18/84, de 20 de març, ja indicàvem l'any passat la resolució positiva per part de la Conselleria de Governació, en acceptar les nostres recomanacions i revisar els expedients per tal de fer possible l'oportuna regularització: enguany no hem tingut cap queixa referent a l'esmentat problema.

Ja vam indicar en informes anteriors la necessitat que es traspassés a la Generalitat el principal agent gestor del foment de l'ocupació, que ara per ara segueix sent l'anquilosat Institut Nacional d'Ocupació, Inem. Les negociacions —no pacífiques, per cert— sobre el traspass de l'Inem a la Generalitat han de continuar sent, al nostre entendre, el punt de mira del Govern de la Generalitat. Es va notant de mica en mica l'impuls de l'Administració per mantenir un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans, el qual ha de garantir l'assistència i les prestacions socials suficients, especialment en el cas de falta de feina, tal com predica l'article 41 de la Constitució espanyola.

Això no obstant, l'abast de la normativa i les mesures en aquest àmbit són molt més espectaculars quan s'anuncien que no pas quan s'han d'executar. Malgrat que la Constitució també imposi als poders públics de garantir la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat, mitjançant pensions adequades i actualitzades periòdicament, seguim rebent moltes queixes que palesen la insuficiència de les prestacions i l'escassa resposta de l'Administració als reptes socio-econòmics de l'envelliment de la població i als problemes dels ciutadans d'edat avançada.

Serveis socials. Les dues novetats de la secció sisena, dels serveis socials, responen a la publicació de sengles lleis al Parlament de Catalunya: la Llei sobre mesures de protecció dels menors desamparats i de l'adopció i la Llei de promoció d'accessibilitat i de supressió de les barreres arquitectòniques. A més, es tracta de qüestions recurrents d'altres exercicis, com el problema de la gent gran, dels disminuïts físics i psíquics i de les expectatives creades i frustrades de les pensions no contributives. *(Pausa.)* Atès que les lleis abans esmentades van ser aprovades a finals de l'any 1991, només s'ha pogut fer una anàlisi del text legal, i es fa palesa la reserva de les incidències que podia tenir sobre la realitat fins a poder constatar els resultats de llur aplicació.

No obstant això, l'Informe formula unes reflexions sobre els problemes de l'adopció. Els procediments d'adopció resulten prou desconeguts per als ciutadans i les notícies que salten als mitjans de comunicació solen recollir únicament els problemes de les llargues llistes d'espera, posant de manifest la desproporció entre el nombre de menors abandonats i els possibles adoptants. El procediment comença per la selecció de persones adoptants òptimes per al menor; a continuació, s'inicia un període d'adopció anomenat d'acolliment, durant el qual el menor conviu amb els futurs adoptants. La realitat demostra que les llargues llistes d'espera per adoptar estan constituïdes per persones que desitgen un nadó que gaudeixi de bona salut; el nom-

bre de menors que compleixen aquestes condicions és molt baix. Pel que fa a l'etapa d'acolliment, cal remarcar que es produeixen un bon nombre de retorn d'infants, amb el consegüent trauma per al menor. Aquest fet obliga la Direcció General d'Atenció a la Infància a extremar les precaucions.

La presentació del Pla integral de vellesa i la seva aplicació han estat objecte d'estudi per part de la nostra institució. Es preveu efectuar el seguiment durant l'any en curs de la gradual aplicació d'aquest Pla, que qualifiquem d'ambiciós, innovador i que presenta objectius a llarg termini. Així mateix, la nostra previsió inclou el seguiment dels problemes quotidians d'aquest sector de la població, els vells, i, per tant, caldrà esmerçar una especial atenció a l'estudi dels problemes derivats del funcionament de les residències per a gent gran, que en molts casos denoten greus deficiències de control.

La segona Llei que es comenta és la d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques. Aquesta Llei, fruit del consens parlamentari, ofereix solucions noves que els ciutadans han rebut amb esperança.

Pel que fa a les dues lleis comentades, hem de dir que, si es vol que els postulats legals puguin esdevenir efectius, cal un gran esforç de promoció, explicació i propaganda de la llei i una important inversió perquè s'inclogui el seu estudi en els programes generals de formació i en els específics de tots els professionals que les han d'aplicar i fer viables.

Ensenyament i cultura. Pel que fa a l'ensenyament, hem remarcat especialment qüestions referents a les universitats catalanes, a la responsabilitat patrimonial dels professionals de l'ensenyament i als problemes de reserva de places per als funcionaris interins, derivats de l'aplicació dels convenis i de la LOGSE. Per tercer any consecutiu, ens hem hagut de referir a les universitats catalanes, per posar en relleu que, malgrat els esforços realitzats, continuen presentant massificacions i deficiències de places. En aquest sentit, si bé s'han creat dues universitats noves, una de pública i una de privada, la Pompeu Fabra i la Ramon Llull, respectivament, i recentment se n'han creat tres més, la de Lleida, la de Girona i la de Tarragona, no s'han pal·liat de moment les mancances al·ludides: el nombre de places que ha ofert per segon any consecutiu la Universitat Pompeu Fabra ha estat totalment insuficient per absorbir la demanda que hi ha.

L'any 1991 ens van arribar nombroses queixes en relació amb l'accés a la universitat; de totes elles, se'n va fer una selecció i vam mantenir una reunió amb el Departament d'Ensenyament, per tal d'intentar trobar solucions: excepte en un cas, que responia a un error, no s'hi va poder fer res i totes les reclamacions van ser desestimades pel Departament.

Volem fer una especial consideració de la implantació aquest curs del districte universitari compartit. A la massificació i dèficit de places universitàries a Catalunya s'ha afegit un nombre de places en la pràctica inexistent, 844 en total, per a alumnes de la resta de l'Estat, si bé la demanda per aquesta via ha estat inferior al nombre de places creades —només 583 sol·licituds, de les quals 286 foren rebutjades per nota insuficient. Com que es tractava de places inexistents, raó per la qual les vacants no han pogut ser ofertes a estudiants catalans, per poca que sigui la demanda, la valoració que ens mereix ha de ser forçosament negativa. A més a més, la implantació del districte universitari compartit planteja dues qüestions més: la incidència

en el procés de normalització lingüística a les universitats i el conflicte amb el principi d'autonomia universitària.

Justícia. Es tracta d'una secció molt extensa, ja que abasta els problemes de l'Administració de justícia com a servei públic i el món penitenciari. Certes qüestions recurrents, com la lentitud en els procediments, hi són tractades a bastament. Un èmfasi especial hem posat en l'aplicació tardana de les penes privatives de llibertat, que dona lloc a situacions sagnants, és a dir, l'ingrés en presó de persones que han fet la seva vida i s'han rehabilitat i que amb molta probabilitat recauen en antics hàbits de mala conducta arran de la seva estada a la presó.

Un altre dels assumptes tractats és la protecció de la víctima. Recordem allò que ja es va recordar en l'Informe de 1989 sobre l'especial cura que caldria aplicar als procediments posteriors a la comissió dels delictes per no «victimitzar» encara més aquells que han hagut de patir l'acció delictiva. Igualment, seguint el corrent més actual, proposem l'adopció de mesures que tendeixin que el delinqüent pugui esmerçar esforços a rescabalar la víctima dels danys que li han estat causats.

Dins del tema general del món penitenciari es posa en relleu el supòsit, malauradament cada vegada més freqüent, dels drogodependents d'hàbit adquirit a la presó, que es troben en llibertat sense assistència mèdica ni voluntat d'obtenir-ne ni de desvincular-se de la droga, moltes vegades malalts de sida i que depenen directament dels seus familiars, als quals extorquen i maltracten de manera continuada: es denuncia la inexistència de centres d'acolliment d'aquest col·lectiu. Igualment conflictiva resulta l'aplicació del benefici de l'article 60 del Reglament penitenciari per als reclusos amb malalties en fase terminal que, no comptant amb cap suport humà fora de la presó, no poden aconseguir morir dignament en llibertat; en aquest sentit, el Departament de Justícia ens ha informat recentment de la pròxima inauguració d'un petit centre fora dels recintes penitenciaris per allotjar alguns dels reclusos que es trobin en circumstàncies..., en les condicions abans esmentades. Crec que és un bon començament.

El llibre segon d'aquest Informe ha estat dedicat a les limitacions i a les perspectives de la llengua catalana a l'Administració pública. Entenc que al cap de vuit anys de parlar en els meus informes de la normalització lingüística del país es podia fer una recopilació d'allò que s'ha anat dient al llarg del temps, i que s'havia de fer balanç d'aquesta normalitat lingüística. Com es desprèn de la lectura de la monografia, hi ha sectors de l'Administració que encara no utilitzen com a tònica general la llengua catalana: l'ensenyament en el segon i tercer cicle i l'Administració de justícia són els sectors més deficitaris pel que fa a l'Administració de la Generalitat; quant a l'Administració perifèrica, tot i que s'han produït avenços, la integració lingüística plena encara és molt lluny.

Entenc que el terme «normalització» a hores d'ara només s'hauria d'aplicar a l'Administració perifèrica de l'Estat: a l'Administració de la Generalitat caldria aplicar l'expressió «normalitat en l'ús de la llengua pròpia de Catalunya». A Catalunya parlarem de «normalitat lingüística» quan els actes rutinaris es produeixin en català, però haurem de parlar de «normalització» mentre hi hagi ròssecs administratius en llengua castellana. Per això, encapçala aquest llibre la cita de Mafé i Flaquer: «No som catalans perquè parlem català, parlem català perquè som catalans». El problema d'identitat nacional sub-

sisteix un segle després. Aquesta és la raó per la qual acabem la monografia comparant les Bases de Manresa amb l'Estatut d'autonomia.

L'any passat denunciava davant la Comissió del Síndic el perill que representava l'adopció de rutines i estàndards per part de l'Administració. Els esdeveniments i les queixes rebudes durant aquest exercici em fan aprofundir aquesta qüestió i intentar de matisar-la. Problemes com la droga, la prostitució, la sida i la marginació en general denoten un estat de crisi que convida a la reflexió. Els poders públics es resisteixen a afrontar aquests problemes i els resultats que en deriven és una actuació coactiva moltes vegades per raons d'índole estrictament política i no administrativa. Els problemes enumerats constitueixen un cercle viciós i estan estretament vinculats: es diria que les línies d'actuació dels poders públics fins ara han anat enfocades a etiquetar, encerclar i moltes vegades desplaçar els grups que pateixen aquestes situacions, però no a atacar-ne les causes.

Sovint el funcionari veu ultrapassada la seva activitat professional en trobar-se constrenyit a seguir instruccions el resultat de les quals sap que és impopular i inoperant. Per exemple, quan em reuneixo amb professionals de la medicina, especialistes en els problemes de la prostitució i la seva relació amb la sida, m'adono que no es tracta d'un problema exclusivament mèdic, és a dir que no depèn únicament de l'àrea sanitària, sinó de diferents administracions —el mateix es pot dir de les manifestacions dels especialistes en drogodependència. Les actuacions que es porten a terme són, de moment —com deia abans—, la definició del grup de risc, la qual cosa porta directament cap a la marginació dels col·lectius, a continuació es produeix el desplaçament a través de les activitats delictives dels afectats cap a les presons, últim destí de molts marginats.

L'actitud de negar els problemes aflora també en el tractament donat als conflictes generats per la presència illegal d'estrangers al país. Ningú no pot negar que els resultats de l'acord del Consell de Ministres del juny de 1991 sobre regularització de treballadors estrangers no han estat d'allò més escaient. Aquest procés regularitzador obert per l'esmentat acord havia estat reclamat amb vehemència tant pels afectats com per diverses associacions i entitats sensibilitzades davant la precària situació en què viuen els estrangers immigrants. La realitat és que solament una mínima part d'aquests estrangers s'hi han pogut acollir amb resultat satisfactori, i la major part es veu abocada a viure en la més indignant marginació i clandestinitat. N'he vistos que han preferit trencar els vidres d'un gran magatzem i fer-se agafar i anar a la presó, tot per evitar l'expulsió. Aquest problema no té una solució administrativa, sinó que cal trobar-hi solucions polítiques, i no es tracta de saber qui en té la competència, sinó que hem d'adonar-nos que tenim davant nostre un repte i unes necessitats socials: de la urgència i la forma amb què hi trobem solucions dependrà que la realitat social no desemboqui en situacions límit.

Per acabar, dos mots dedicats a expressar el meu agraïment a moltes persones pertanyents a la societat civil que, de manera individual o col·lectiva, ens han fet arribar valoracions positives sobre la tasca del síndic de Greuges durant aquests vuit anys. Aquestes persones ens han participat el seu beneplàcit i anuència per la lluita en defensa dels valors democràtics i dels drets humans, a través de l'execució del mandat parlamentari; en opinió seva, la institució ha actuat amb raonaments i acció monitò-

ria per aconseguir una interpretació equitativa de les lleis i un to més humà en l'actuació administrativa, d'acord amb els principis d'igualtat, llibertat, justícia i pau, paraules velles, però per a mi sempre actuals.

Gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Un cop realitzada la intervenció de l'honorable senyor Rahola, correspon ara d'intervenir als grups, d'acord amb allò que estableix l'article 144 del nostre Reglament. Començarà el Grup d'Iniciativa per Catalunya. Els recordo... (*Remor de veus.*) Perdó: el Grup Popular. Els recordo que disposen d'un màxim de deu minuts i que no és necessari que els consumeixin. Té la paraula la senyora Montserrat.

La Sra. MONTSERRAT: Gràcies, senyor president. Il·lustres senyores i senyors diputats, en primer lloc, agrair a l'honorable síndic de Greuges la seva explicació, perquè sens dubte complementa l'Informe que, publicat el passat 15 d'abril, al llarg d'aquests dies hem pogut estudiar amb atenció. En nom del Grup Parlamentari Popular, agraeixo a l'honorable síndic i síndic adjunt, així com a tot l'equip de la institució, el treball realitzat en el transcurs del 1991 en defensa dels drets fonamentals del ciutadà, tant pel que fa a l'Informe com al llibre segon, sobre el tema de la llengua catalana a l'Administració pública.

Després d'estudiar les queixes publicades en l'Informe —molt ben escollides, per cert—, les introduccions i conclusions per cadascuna de les seccions o dels deu àmbits, àmbits que són un repàs general de totes les àrees de la vida pública en què es desenvolupen els ciutadans.

Voldria destacar, en primer lloc, la consulta diària. Creiem que és una tasca molt efectiva i a la vegada divulgativa per als mateixos ciutadans que acudeixen a la Sindicatura, i ens consta que surten molt satisfets per la informació i l'orientació rebuda. D'aquestes 1.235 queixes o consultes, el Grup Popular vol destacar la preocupació generalitzada del ciutadà per la manca i deteriorament dels serveis per part de les grans companyies subministradores, com pot ser telèfons, correus, l'aigua, el gas, l'electricitat, Renfe i els impostos que graven determinats serveis, com els de l'aigua. El menyspreu de les administracions locals envers el ciutadà en no donar resposta ràpida i concreta, i els silencis administratius. En definitiva, una actuació administrativa poc àgil que porta molt sovint els ciutadans a iniciar llargs procediments contenciosos per tal de defensar els seus drets i interessos.

En segon lloc, de les 1.641 queixes entre tràmit i resoltes ens preocupa la temàtica plantejada a la secció dels serveis socials, administració general i ordenació del territori, perquè són les més nombroses; també l'augment de les queixes de l'àmbit tributari, i evidentment són molt importants les 248 queixes sobre els menors, els minusvàlids, les barreres arquitectòniques, la problemàtica en les adopcions, entre d'altres. I quedem sorpresos que pràcticament no se'ns diu res dels col·lectius més marginats, que són els pobres, els captaires: quins tipus de queixes li arriben sobre les bosses de pobresa? Des de 1985, en l'Informe, quant han augmentat? És cert que a Catalunya unes 700.000 persones es troben en aquest cas, aproximadament, un 15% de la població? Les condicions de vida sempre precàries, tot l'any, dels marginats, es compliquen a l'hivern, i fins i tot anem veient que a aquest col·lectiu heterogeni darrerament s'hi ha afegit un nou contingent, els estrangers —africans, magribins, guineans, nigerians, sud-americans, immigrants de l'Est—: quines

actuacions s'han fet des de la Sindicatura? Aquesta marginació és un termòmetre de la crisi i la clandestinitat?

Remarcar també, en les conclusions, la qualificació del preu de l'aigua com a preu públic, la informació als particulars a l'hora d'imposar contribucions especials, el respecte de l'Administració a fer conèixer de forma individualitzada les seves obligacions tributàries als ciutadans, el tema de l'habitatge digne i adequat a les necessitats, la sanitat, la problemàtica de la sida... Són conclusions a les quals el Grup Popular dona prioritat i que mitjançant iniciatives parlamentàries i mocions a les administracions locals estem portant a terme.

Recollim, honorable síndic, la reflexió sobre la discordança existent entre la majoria d'edat civil, 18 anys, i la penal, 16 anys, i recordem el pèssim funcionament i retard de l'aparell judicial —com se'ns indica—, la injustícia d'entrar en presó vuits anys després d'haver comès un delictes, quan ja s'ha refet pràcticament la vida... Són ara i eren les suggerències de l'honorable síndic ja l'any 1990 amb referència a l'Informe del 1989. Per tant, hem avançat o no?

I una última reflexió de treball per al present i futur: la continuïtat a fomentar la formació professional i ocupacional, a fi de reduir les taxes de desocupació i satisfer així les exigències de competitivitat derivades de la consecució del Mercat Únic Europeu. Com veu vostè l'interès de l'Administració autonòmica en aquest punt? Estem lluny de satisfer les necessitats que ens comporta la competitivitat a les empreses envers la formació tècnica i professional?

Per acabar, voldria destacar unes declaracions de l'honorable síndic en una entrevista el propassat 10 de maig. Literalment: «Els ciutadans no coneixen prou la institució, no saben què poden demanar, encara es queixen poc i de vegades alguns es queixen malament»; el Grup Popular, any rere any, des de 1986, venim fent esment i reivindicant la necessitat d'incrementar i donar publicitat a aquests actuacions, i fins i tot demanàvem i demanem la creació d'un gabinet de premsa per donar a conèixer més i millor la tasca de la institució del Síndic i que fos més coneguda pels ciutadans de Catalunya, que han de veure sobretot en el síndic una figura que intenta preservar els drets i llibertats fonamentals que com a ciutadans tenen reconeguts, tal com ho preveu la Llei 14/84 d'aquest Parlament. És possible crear aquest gabinet? Es pot sospesar pensant en els propers pressupostos?

Ara fa tres anys, aquest Parlament aprovà per unanimitat la Proposició de llei de modificació de la Llei 14/1984, article 34, de designació d'un adjunt al síndic per a la defensa dels drets dels infants, amb l'assumpció de les funcions d'investigació que per a la resolució d'una queixa o bé d'un expedient sobre els drets dels infants li encomani o li delegui l'honorable síndic de Greuges: davant el nombre de queixes en la secció dels serveis socials —248 nens—, el Grup Popular creu que seria bo i interessant, si ho creu oportú l'honorable síndic, per a l'any vinent, de gaudir d'un informe específic sobre la investigació al llarg d'aquests tres anys en defensa dels drets de l'infant.

Sols em resta manifestar-li el nostre reconeixement al treball en aquest informe d'enguany, i el nostre suport al síndic i a la institució del Síndic de Greuges.

Res més, i moltes gràcies, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyora Montserrat. A continuació, pel Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya, té la paraula la il·lustre senyora Oranich.

La Sra. ORANICH: Moltes gràcies, senyor president. Honorable síndic, companys i companyes, diputats i diputades, voldria començar, en nom del Grup d'Iniciativa, agraint l'Informe del Síndic de Greuges, manifestar absolutament el nostre suport i el nostre acord amb tots aquells problemes que planteja i donar realment les gràcies a tota aquesta feina que ha fet el síndic de Greuges, a tot el seu equip, i molt especialment també al síndic adjunt, senyor Elies Rogent.

Creiem que en el vostre Informe destaquen no només els problemes de la vida diària, que afecten la major part de ciutadans de Catalunya, sinó que també, des del punt de vista democràtic, entenem que és molt oportú que no només destaquen aquests problemes generals, sinó també problemes que afecten determinades minories de la societat: només així podem avançar, entenem, cap a una societat més lliure i més justa.

De tots els problemes que destaquen, és evident que no podem tractar-los un a un, pel temps de què disposem, però sí que ens n'han interessat especialment alguns, i d'alguns voldríem també saber la vostra opinió i fer-vos alguna pregunta.

Comenceu parlant d'un tema que em sembla també dels primers que és actualitat avui, parlem de la problemàtica de l'objecció de consciència, i l'abordeu des d'un punt de vista tan actual que dieu textualment: «A cap persona mínimament informada se li pot escapar que d'un temps ençà va creixent entre la joventut el sentiment de rebuig a les armes i, consegüentment, l'oposició al compliment del servei militar obligatori». Ahir, quan conjuntament amb altres diputats d'aquesta cambra assistíem a Girona al judici contra un insubmís, vam veure clarament quines eren les postures de la joventut en aquest tema. També en els temes que feu menció que s'haurien de modificar de l'actual Llei d'objecció de consciència, esperem que entre la vostra feina i potser també la nostra, ja que hi ha una proposició de llei aprovada per la majoria d'aquesta cambra per demanar al Parlament espanyol que legisli en aquest sentit...

Feu menció a molts punts del tema de l'habitatge, i en un dels punts també que heu fet menció, que fa referència a les minories d'aquesta societat, com és el tema dels estrangers, evidentment coincidim, honorable síndic, amb la vostra apreciació, que avui en l'Informe que ens heu presentat i també la vostra exposició ens heu fet també palès, que no s'han resolt de manera adequada les peticions dels estrangers, de normalització de la seva situació, els rebuigs han sigut d'una manera tan considerable que és absolutament impossible que tota aquesta gent no complís les condicions mínimament exigides que una societat democràtica ha de demanar a unes persones que vénen aquí per demanar feina i, al cap i a la fi, per sobreviure.

Un dels altres punts en què feu menció, en aquest cas i aquest any, en el tema sanitari, és l'aspecte de la sanitat a les presons. Sabem que en aquest tema ho dieu perquè teniu certes esperances d'aquest petit hospital penitenciari que es crearà —més que hospital penitenciari, una petita secció per als presos malalts terminals, amb un problema de total actualitat avui dia com és el tema de la sida—, però jo us voldria preguntar, quant a l'actual Reglament penitenciari, quines queixes rebeu de l'aplicació d'aquest article 60, que preveu la llibertat dels malalts terminals perquè puguin morir al costat dels seus sers estimats o bé en companyia familiar i ben atesos, donat que no tenim un hospital penitenciari en condicions a casa nostra. Per què s'apli-

ca de manera diferent a uns interns o a uns altres aquest article del Reglament penitenciari?

Heu parlat també de punts que crec que són molt importants quant a tot el sistema laboral al nostre país, i encoratgeu —i també us hi donem el ple suport— el Govern de la Generalitat a lluitar. Dieu, fins i tot, que les negociacions no són pacífiques quant al traspàs de l'Inem a la Generalitat de Catalunya, el traspàs de l'Inem a Catalunya: aquesta és una vella situació que per no vella no és actual, i també jo diria que una reivindicació important per part dels catalans.

També hi ha un punt que penso que és fonamental, que és tot el tema de justícia. La companya que ha parlat abans ha fet referència al tema de menors, i voldria també dir, a l'acord que ella ha presentat, el nostre acord quant a la discrepància de la minoria d'edat penal i la minoria d'edat civil. Però en el tema de justícia, honorable síndic, entenem que feu, evidentment, un dictamen que tota la societat hi està d'acord, que la justícia no funciona, no funciona per moltes qüestions que no tinc temps aquí de tractar, però també dieu quelcom que considero molt important: dieu que «cal no només fer lleis, sinó fer-les ben fetes», i sabeu que els que ens dediquem a la justícia —i així ho feu palès al vostre Informe— tenim de vegades moltes dificultats a aplicar aquestes lleis que no s'han fet de la manera que realment s'haurien de fer.

Hi ha problemes de justícia que també us voldríem fer palès que preocupen molt el Grup d'Iniciativa, que és quant al tema del traspàs de competències i els desacords importants que hi ha sovint entre la Conselleria de Justícia i el Ministerio de Justicia espanyol. Ahir mateix, a Girona, quan assistíem al judici de l'insubmís, vèiem com un important edifici judicial a Girona no ha entrat en funcionament per manca d'acord entre la Conselleria i el Ministerio quant a la vigilància i a la informatització, i mentrestant la justícia no es pot aplicar en les condicions que serien desitjables.

Però hi ha un punt, que potser hi feu molta menció i que ja n'hi fèieu al vostre Informe de l'any 1989, que crec que mereix una especial atenció, que és el tema de la víctima. La víctima entenem que no té suficients garanties en la nostra legislació per ser rescabada dels danys que ha patit, i també us voldríem preguntar, honorable síndic, si amb les noves legislacions que hi han actualment, molt especialment la que ha entrat en vigor no fa ni un mes, la Llei 10, de 1992, de mesures urgents de reforma processal —que quan parlem de lleis no ben fetes ens referim a lleis com aquesta—, si enteneu que la víctima pot quedar encara més desprotegida en el tema dels judicis urgents quan es requereix que l'acusació privada actuï ja des del primer moment al jutjat de guàrdia quan la víctima normalment, en aquests moments, el que està és espantada del delictes, de l'agressió de què ha sigut objecte, i no ha pogut trobar encara ningú que la defensi.

Per acabar —no voldria allargar-me—, també donar-vos el nostre suport i encoratjament a tot el llibre segon del vostre Informe, quant al tema del català: parlem molt del tema del districte compartit universitari i tot el que això pot suposar quant a l'agressió, una vegada més, a la nostra llengua; parlem també —i crec que és important que ho hagueu destacat— del tema de l'ús de la llengua catalana en l'Administració de justícia, i feu menció de les frases d'un important jutge català, que ens recorda que als jutjats de Catalunya s'utilitza sovint més el llatí que el

català, i això és greu; denuncieu —i aquí voldria acabar— que hi ha —i això m'ha espantat bastant, i crec que hi estic d'acord, també— una certa apatia a tots nivells, pública i privada, quant a la normalització lingüística; també encoratgeu a fer una nova modificació legal... Crec que, aquesta apatia, ens n'hem de fer tots un pensament, perquè afecta tota la societat catalana, i jo voldria, honorable síndic, que amb el vostre informe ens ajudeu, a la societat catalana, a intentar a poc a poc sortir d'aquesta apatia, que seria el nostre enfonsament.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyora Oranich. A continuació, en representació del Grup d'Esquerra Republicana, té la paraula l'ihlustre senyor Bosch.

El Sr. BOSCH: Moltes gràcies, senyor president. Honorable síndic de Greuges, no vull començar sense fer constar públicament l'agraïment del Grup Parlamentari que represento pel bon treball realitzat des de la institució que presidiu durant tots aquests anys d'actuació —aquest agraiement, el volem fer extensiu a l'adjunt del síndic i a tot l'equip de la Sindicatura—, un treball que molt fàcilment hauria pogut caure en llargs burocratismes o bé en el que hauria estat pitjor, en un funcionament testimonial més per cobrir les espatlles a les institucions públiques que per servir el ciutadà. Sortosament, la Sindicatura de Greuges ha funcionat com a eina al servei dels ciutadans i els ha defensat i els defensa de les arbitrietats, de la desinformació i del risc de prepotència de funcionaris i polítics. Tot això ha estat fet amb rigor i seriositat i una total independència respecte a les altres institucions.

Per altra banda, la ciutadania també ho ha constatat i acudeix al Síndic de Greuges quan es troba amb problemes respecte a les institucions: l'augment de sollicituds any rere any és un bon exemple del que dic. Desitgem que aquesta via serveixi per fer la política més humana i impedir que institucions i ciutadans no es trobin com a adversaris, sinó com a col·laboradors lleials, alhora que la mediació del síndic de Greuges impulsi la via del diàleg per damunt de la confrontació.

Entrant en alguns detalls de l'Informe, i al marge del nostre posicionament global, que ja prendrem públicament a la sessió plenària corresponent, volem comentar i preguntar al síndic alguns temes concrets.

En primer lloc, i a la vista de les conclusions de l'Informe, constatar el fet lamentable que el síndic de Greuges hagi de fer recomanacions sobre com han de funcionar les institucions: sembla com si, després de tots aquests anys d'actuacions, el Govern o bé no fa cas del síndic o bé no té la capacitat de resoldre els problemes denunciats pels ciutadans i documentats pel síndic. Sobre aquest tema volia preguntar-li quina és la receptivitat de les diferents administracions als suggeriments del síndic i si aquesta receptivitat ha anat variant al llarg dels anys i en quina direcció.

En segon lloc, veure com els problemes ocasionats per temes com el de l'objecció de consciència i el de la insubmissió continuen sent presents als informes anuals, i més si tenim en compte les inadmissibles recomanacions als fiscals fetes pel nou fiscal general de l'Estat. Quina és l'opinió del síndic sobre les possibles solucions de caire definitiu? I, donat que és un problema de caire estatal, quina és la posició del *defensor del Pueblo* en aquest tema?

Finalment, només uns comentaris sobre el llibre segon, que aquest any cobreix monogràficament el tema de la normalitza-

ció de la llengua catalana. En tant que representant en aquesta Comissió d'aquells que aspirem a veure el nostre país situat en la normalitat a tots els nivells, em plauen especialment les conclusions a què arriba el síndic de Greuges, fruit de les queixes rebudes i de les investigacions realitzades.

En primer lloc, el nostre Grup comparteix la recomanació a la Generalitat perquè promogui, més del que fa ara, la comercialització de productes de tota mena que resultin competitius, això al marge del fet de ser retolats, impresos, doblats, etcètera, en català; també compartim la recomanació que cal ajudar els empresaris amb serveis de traducció i correcció àmpliament divulgats, perquè puguin editar correctament els seus textos en la llengua del país.

Em satisfà especialment veure també com la Sindicatura de Greuges fa costat a una moció aprovada unànimement pel Parlament de l'anterior legislatura, el 16 de maig del 1990, i a proposta d'Esquerra Republicana, sobre la necessitat de fer els estudis necessaris per modificar la Llei de normalització lingüística. Recordo que aquella moció unànime instava, en el seu punt quart, el Govern a «prosseguir vetllant pel compliment efectiu de l'actual Llei de normalització lingüística, per tal de cobrir adequadament els buits legals existents i realitzar, en el termini més breu que sigui possible, els estudis oportuns que permetin avaluar correctament la viabilitat jurídica i la necessitat tècnica d'actualitzar o no la Llei de normalització lingüística, aprovada pel Parlament de Catalunya el 1983»; un any després, ara fa pocs dies, amb els vots de la majoria es rebutjava una moció subsegüent a una interpellació del nostre Grup que, en el seu article primer, deia el següent: «El Parlament de Catalunya insta el Govern a presentar davant la Comissió de Política Cultural, i en el termini més breu possible, l'informe sol·licitat per acord unànime d'aquesta cambra sobre la possibilitat de procedir a la modificació de la Llei de normalització lingüística de Catalunya per tal d'adaptar-la a les necessitats sociolingüístiques actuals». Aleshores, això vol dir que la majoria ha canviat de parer: esperem que en aquest debat d'avui o en el debat que tindrà lloc a la sessió plenària del Parlament sobre el present Informe, el Grup majoritari tingui ocasió, davant l'autoritat del síndic de Greuges, de rectificar i prendre decididament el camí de la normalització lingüística.

Igualment, volem manifestar que acollim plenament la proposta que fa el síndic al Parlament de crear una comissió parlamentària encarregada de la defensa i normalització de la llengua catalana a les institucions; pot comptar amb el nostre suport, i esperem i demanem un compromís de la resta dels grups.

Sobre el que no podem estar tan segurs com n'està el síndic és sobre el tema dels Jocs Olímpics. Té el síndic informacions que li permeten afirmar que aquest esdeveniment constituirà una ocasió singular i immillorable per constatar el grau assolit en el procés de normalització? Aquesta constitució, serà positiva o negativa?

En aquest llibre segon, el síndic de Greuges ha aprofundit en un tema vital per al futur del país, com és el de la normalització lingüística: ens agradaria que servís d'exemple a totes les altres institucions del país, ja siguin pròpies —Generalitat, ajuntaments, consells comarcals, etcètera—, ja siguin foranes —com diputacions, delegacions, etcètera—, per encarrilar definitivament i decidida el camí de la normalitat per al català.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Bosch. Pel Grup Socialista, té la paraula l'il·lustre senyor Abelló.

El Sr. ABELLÓ I ALFONSO: Honorable síndic, senyor president, senyores i senyors diputats, el nostre Grup, és evident que farà una valoració molt més global de l'Informe en el proper plenari. Creiem que aquell és el marc apropiat i, per tant, avui aprofitarem aquesta Comissió per plantejar algunes qüestions, fonamentalment, d'aclariment, o de preguntes dirigides a l'Informe que ha estat publicat en el *Butlletí Oficial del Parlament* i també a l'exposició que avui ens ha fet el síndic.

Un primer apartat en què nosaltres voldríem incidir és el que fa referència al dret de les minories, en concret quan s'aprofundeix en el que signifiquen en aquests moments les polítiques d'immigració i també en la Llei d'estrangeria. No hi ha dubte que segurament hi ha valoracions diferents sobre el que ha significat la tasca de regularització, que des del punt de vista del nostre Grup ha estat un avenç important respecte al que va significar al seu moment l'aplicació de la Llei d'estrangeria, però avui vull..., voldríem entrar en dues qüestions i conèixer quina és l'opinió del síndic.

En primer lloc, si el síndic pensa que a Catalunya hi ha polítiques d'integració per abordar amb seriositat la problemàtica dels immigrants, que és evident que hi ha un pas previ que és la qüestió de la regularització, però en el moment que aquesta regularització s'ha produït realment l'important és que hi hagin polítiques d'integració que permetin abordar aquesta qüestió.

En segon lloc, també, li voldríem preguntar les gestions que s'han fet des de la seva institució davant de les institucions —evidentment competents a Catalunya, totes les institucions catalanes— respecte als brots de racisme que al darrer any s'han produït a Catalunya. Nosaltres hem observat que dintre de les actuacions d'ofici que s'havien pres, hi havia un cas molt concret, que és el que fa referència a tota la problemàtica dels nens d'ètnia gitana que van estar privats d'anar a l'escola d'Aitona. I, per tant, des d'aquest punt de vista, voldríem conèixer quines gestions s'han fet, en aquest cas i en aquest conjunt de casos, que, des del nostre punt de vista, representen un trenca-ment important en aspectes, evidentment, parcials de la convivència a Catalunya.

En segon lloc, voldríem entrar en alguns aspectes que en el seu Informe s'aborden respecte a l'apartat de l'ordenació del territori. Nosaltres, aquí, entrarem en dues qüestions.

La primera, que fa referència a tota la política d'habitatge; per tant, ens interessaria conèixer, des del seu punt de vista, si hi ha hagut avenços respecte a l'any anterior, respecte al que és la política d'habitatge, sobretot en tres aspectes —aspectes que havien estat ja assenyalats en l'Informe de l'any anterior, de l'any 90—: en primer lloc, quant a les deficiències constructives en els habitatges de protecció oficial; en segon lloc, en un aspecte molt important des del punt de vista de qualsevol política d'habitatge, és en els retards que hi ha en la concessió de subvencions, que des d'un punt de vista de política d'habitatge social és molt important, i després en un aspecte que també se cita, que és en la irregularitat en el procediment d'adjudicació. Per tant, aquests serien els tres aspectes en què nosaltres voldríem que s'aprofundís després, a l'hora de les contestes.

L'altra qüestió faria referència al preu de l'aigua. Crec que hi ha un informe important en l'exposició que es fa del seu Informe, en què s'arriba a dir que hi ha dubtes d'algunes qües-

tions que afecten la legalitat dels tributs en el rebut de l'aigua i, per tant, voldríem, des d'aquest punt de vista, que ens poguéss explicitar quins són els dubtes que hi ha, precisament, d'aquesta legalitat, perquè sens dubte és el tema essencial a l'hora que els ciutadans paguin els seus rebuts pel consum d'aigua. I, després, si s'han fet gestions des de la Sindicatura per tal d'abordar amb l'Administració de la Generalitat el problema de la incorporació de tributs als rebuts per consum d'aigua, que em sembla que en aquests moments és un tema de molta actualitat i que, per tant, afecta, des del punt de vista del consum, la major part de ciutadans de Catalunya.

El tercer bloc en què nosaltres voldríem entrar és el que fa referència a sanitat i serveis socials, algunes qüestions per a nosaltres preocupants. En primer lloc, quan s'aborda la qüestió que fa referència a tota la problemàtica de nens, i en general de menors, el nostre Grup el que observa és que el major nombre, en aquests moments, d'expedients treballats per part de la Sindicatura han estat al voltant de la problemàtica de nens; en concret, es parla d'un nombre de 248 expedients —és un xifra prou significativa—, i per tant, des d'aquest punt de vista, nosaltres voldríem abordar dues o tres qüestions que per a nosaltres són importants.

En l'anterior informe, en el de l'any 90, es deia que s'estava fent una recopilació de dades sobre tots els centres de menors a Catalunya i, per tant, també en la Comissió que teníem l'any passat se'ns va dir, en el torn d'algunes preguntes que li va fer el Grup Socialista, que properament es faria un informe monogràfic sobre la situació d'aquests centres a Catalunya, i, per tant, nosaltres voldríem conèixer en aquests moments com es troba realment aquest informe, si es presentarà properament al Parlament, en quin grau d'aprofundiment del treball ens trobem.

La segona qüestió és la que fa referència a tota la situació de la infància i de l'adolescència amb alt risc social, que en el seu Informe ja es diu que en aquests moments continua essent greu en algunes zones, evidentment, perquè aquests factors d'alt risc social són més presents i es donen amb molta més freqüència. I, per tant, si des del seu punt de vista manquen equips professionals, fonamentalment els anomenats EAIA, que, sens dubte, evidentment, no és la solució del problema, però és un dels elements més importants a l'hora de treballar al voltant d'aquests infants i adolescents d'alt risc social.

I, en tercer lloc, entrariem en la qüestió que fa referència, dintre dels serveis socials, a les residències geriàtriques. No hi ha dubte que en els darrers temps hi ha una sensibilitat social cada vegada més important, sens dubte per alguns fets desgraciats que han succeït en algunes d'aquestes residències, i també voldríem conèixer quines han estat les iniciatives que des del síndic s'han fet prop de l'Administració de la Generalitat, la competent en el control d'aquestes residències, i si realment té previst també, perquè nosaltres considerem que és una qüestió preocupant, fer algun estudi concret i monogràfic sobre la situació de les residències geriàtriques.

L'altre apartat en què el Grup Socialista voldria entrar és el que fa referència a la situació penitenciària. En el seu Informe es parla d'alguns avenços que hi ha hagut des del punt de vista de combatre la massificació a les presons de Catalunya i, per tant, en els nous centres que en aquests darrers anys s'han inaugurat a Catalunya, però a nosaltres, al nostre Grup, evident-

ment, li continuen preocupant molts aspectes que fan referència a la mateixa massificació —les dades, jo crec que no cal repetir-les, estan aquí, i, per tant, aquesta és una situació preocupant—; però també voldríem conèixer —perquè creiem que en aquests moments hi ha alguns aspectes, segurament els més punyents de la massificació, en què s'ha avançat— quines serien les reformes més urgents que es considera des de la Sindicatura que resten pendents a les presons catalanes, tant des del punt de vista del treball penitenciari com de la situació de les dones a les presons o com dels joves. Creiem que aquests són alguns dels aspectes que preocupen el nostre Grup.

Finalment, el nostre Grup voldria incidir en algunes qüestions molt puntuals que feien referència a les conclusions que en l'Informe de l'any 90 motivaven el seu Informe, perquè creiem que és bo que sobre aquestes conclusions es faci un seguiment. Perquè no hi ha dubte que el més important és que algunes d'aquestes conclusions es puguin, realment..., en successius anys poder dir en aquesta Comissió que han estat solucionades o, fins i tot, quins són els problemes per no arribar a la solució. Nosaltres en voldríem destacar quatre o cinc, perquè creiem que segurament eren les més importants que hi havia en les conclusions de l'any passat —no del 91, sinó del 90.

La primera feia referència a tota la problemàtica de les llistes d'espera dels serveis sanitaris —per tant, voldríem conèixer des del seu punt de vista si hi ha hagut avenços en aquesta qüestió—; lligada amb la qüestió sanitària també estaria si s'ha potenciat la creació de nous equips d'atenció primària, que tenia molt a veure amb tota la situació de les llistes d'espera i, en general, sobre el Servei Nacional de la Salut a Catalunya; en tercer lloc, si hi havia coordinació, que era un dels aspectes essencials entre els recursos en relació amb els infants en situació de risc —tota la problemàtica entre Justícia i Benestar Social, en què ja discutíem l'any passat que la manca de coordinació i de competències molt descoordinades feia que els recursos segurament no s'empressin de la manera que s'havien d'emprar, i finalment dues qüestions, una que feia referència a la necessitat de millora pel que fa als sistemes de pre-inscripció de les universitats catalanes, al qual també es va dedicar una atenció especial, i finalment quant a la necessitat de garantir el treball dels empresonats. Nosaltres creiem que aquestes eren qüestions que eren importants l'any 90, i voldríem conèixer si després d'un any hi ha hagut avenços importants.

Finalment, el nostre Grup, és evident que valora positivament el que representa d'esforç, pel que fa a l'hora de fer un informe que no és més que una radiografia dels aspectes que més preocupen la societat catalana, però sobretot des del punt de vista d'aquells sectors que, sens dubte, per la seva situació normalment social, tenen més dificultats que els seus problemes puguin ser expressats per les vies més normals que té una societat democràtica. Per tant, des d'aquest punt de vista, nosaltres —ho reitero— considerem que globalment és un informe positiu, però també voldríem aquests aclariments per tal de fixar més clarament la nostra posició de cara al proper plenari.

Res més, i moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Abelló. En nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula l'il·lustre senyor Orriols.

El Sr. VIÑAS: Perdó: el senyor Viñas.

El Sr. PRESIDENT: Perdó: el senyor Viñas.

El Sr. VIÑAS: Gràcies, senyor president. Honorable senyor síndic, senyores i senyors diputats, en primer lloc, el nostre Grup voldria agrair la presència avui de l'honorable senyor síndic i passar a fer una valoració del seu Informe, valoració que, d'entrada, haig de dir que és positiva, en línies generals.

Tenim, com cada any ja ens hi té acostumats, des d'en fa tres, el llibre primer i el llibre segon. Jo diria que el llibre primer, en tot el conjunt de temes, de conclusions, i la seva part estadística, és..., dóna una visió ràpida i aclaridora, sobretot amb els gràfics, de la situació. I el que sí que passa a tenir un pes específic propi és el llibre segon, cosa que ja vam dir, també, l'any passat: jo diria que aquest llibre segon ha passat a ser el moll de l'os, pràcticament, de tota l'actuació del síndic.

Així, per sobre, nosaltres quant a la normalització lingüística, que és un dels temes bàsics d'aquest llibre segon, doncs, hem de dir que, evidentment, el procés de normalització va avançant, potser no amb la velocitat o amb la rapidesa que voldríem, però certament va avançant, va entrant en unes vies de normalització.

Quant a la regulació de la situació dels estrangers, doncs, certament valorem les mateixes deficiències que valora la institució del Síndic, i aquesta regularització, nosaltres, és una de les preguntes que voldríem fer-li. Per exemple, aquest problema dels estrangers que no han pogut regularitzar-se, que no han pogut regular la seva situació, si veu alguna possibilitat, doncs, de demanar l'obertura d'un nou termini de regularització o alguna altra via per mirar que això es normalitzi, tot i entenent que el problema dels estrangers és un problema que, com el dels malalts de la sida, com els dels drogaaddictes, com el dels mateixos malalts mentals —com ha dit fa un moment l'honorable síndic mateix—, és un problema que depassa les institucions, tot i que depèn de les institucions, i que necessita una forta dosi de sensibilització social. Ens trobem una mica quasi, quasi, o podríem trobar-nos, o podríem caure, quasi com en els temps bíblics, doncs, d'apartar tota aquesta gent com els malalts de la lepra; jo crec que en aquests moments aquesta sensibilització social que demano hi és en molts d'aquests casos —en falta, però hi és—, i les institucions, doncs, ho han agafat amb força interès.

Després, també, un dels temes que ressalta: el problema difícil de resoldre, fins a aquests moments, de les activitats classificades. I anomena els sorolls, punt del qual, doncs, jo en sóc un receptor, d'aquests sorolls, i, per tant, és un dels que m'afecta bastant, i trobo que vostè, doncs, també l'ha recollit com una de les queixes importants.

Després recalcaria, doncs, la valoració positiva que fa sobre la reforma sanitària a Catalunya. Jo crec que la valoració que en fa és altament positiva.

Després, també, la valoració positiva que fa de la Llei sobre mesures de protecció dels menors desemparats i d'adopció, elaborada recentment pel Parlament. També de la llei que vam aprovar quasi majoritàriament —diria—, la Llei de promoció d'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques.

Després, quant al món penitenciari, aquesta aplicació tardana de què es queixa la institució del Síndic de les penes privatives de llibertat, que arriben tard perquè els judicis es retarden: sobre això també li voldria preguntar a l'honorable senyor síndic quina solució..., quina via..., o què li sembla la instauració aquesta recent dels judicis ràpids, si pot tenir alguna via de solució...

I, finalment, voldria fer-li també una pregunta sobre la situació dels objectors. L'Informe constata aquest reconeixement de la condició de l'objector, que sovint és rebutjada —aquesta sensació que té l'objector de complir un càstig—, i caldria reorganitzar o organitzar raonablement la prestació. La informació, creiem que és dolenta, la informació que se'ls dona, i creiem que s'ha fomentat tàcitament la noció que els objectors són insolidaris. Hi ha un rebuig social al servei militar i a l'actual regulació de la prestació social substitutòria: nosaltres li preguntàrem quina opinió en té, l'honorable senyor síndic, de l'actual marc legal.

I res més. Gràcies, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Viñas. Aquesta presència, a banda d'agrair-li la seva intervenció, li demana excuses per la confusió en el nom.

Un cop realitzada la intervenció de tots els grups parlamentaris, i com sigui que han analitzat i preguntat les senyores diputades i els senyors diputats amb profusió, amb rigor i jo diria fins i tot amb aplicació, com és costum en aquesta Comissió, suspendrem la sessió durant vint minuts per tal que l'honorable síndic ordeni i estructuri les seves respostes.

Se suspèn la sessió.

(Són tres quarts de dotze del matí i nou minuts. La sessió es reprèn a un quart d'una del migdia i nou minuts.)

El Sr. PRESIDENT: Senyores diputades, senyors diputats, es reprèn la sessió.

Té la paraula l'honorable síndic, el senyor Rahola, per tal de donar resposta a les intervencions i a les preguntes que han plantejat els diferents grups.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES: Molt agraït, senyor president. Agraeixo les opinions favorables que ha merescut el nostre Informe a tots els senyors diputats, i això per a nosaltres és una acció encoratjadora perquè continuem amb la mateixa fe i amb el mateix esperit de treball i de col·laboració entre tots nosaltres.

Els nostres informes són una denúncia pràcticament que, a través de les queixes que ens fan els ciutadans i que nosaltres posem en evidència..., no és la nostra funció, tampoc, haver de donar unes solucions. Nosaltres fem la denúncia, i pensem que les solucions estan, precisament, en part en aquest Parlament i en part en l'executiu. Penso que és un document que això pot servir a totes les minories parlamentàries per poder, doncs, tenir les seves raons per poder influenciar aquests canvis legals o administratius a través d'aquesta aportació nostra, que al cap i a la fi no és altra cosa que el resum del que pensen els ciutadans i, per mi, una col·laboració de l'Administració i també un factor important per a la democràcia del país.

Jo ara contestaré per seccions, més o menys, sobre les preguntes que han interessat, i per aclarir els aspectes en què cada un dels diputats se'ns ha dirigit. Agrairé, doncs, que els raonaments que faci vagin, doncs, per a tots, no particularment per a cadascun.

A la secció primera, que hi ha estrangeria, estrangeria ha sigut..., és un problema que no solament ens ha interessat aquí particularment, sinó que, en general, a tots en un moment del país ens ha interessat, fins al punt que nosaltres vam convocar aquí una trobada..., en fi, com una espècie de taula rodona de tots els *ombudsmen* —també hi vam citar el defensor del poble de les autonomies— per a..., exclusivament per a aquesta qüestió

dels estrangers. També la setmana passada hi va haver un congrés a Madrid dels *ombudsmen* d'Europa, i també el motiu important de la conferència, el que es va debatre durant dos dies de debat, va ser el problema de les minories i de la immigració i, lògicament, dels estrangers que cada país, doncs, que... Per tant, això és el resultat d'aquestes conclusions, és a dir, les conclusions dels resultats d'aquestes trobades. En fi, es publicaran i, com és lògic, estan a la disposició de vostès.

Quant al problema que m'han sol·licitat del poble de Lleida, d'Aitona, nosaltres vam fer unes..., se'ns va requerir —i, a més a més, també d'ofici, també ho pensàvem, també ho vam emprendre en les nostres disposicions—, i el primer que vam fer és posar-nos en contacte amb l'alcalde i també amb el síndic de la Paeria, de Lleida, que ja en té, per tenir un aclariment; també vam tenir un contacte amb la Federació gitana, la local i la de Lleida, sobre el comportament que hi havia en el poble. Es va aconseguir, com vostès saben, que no s'acceptés la posició aquesta que tot havia d'anar en una escola sola, es van dividir, les escoles es van repartir la població escolar gitana, encara que després, doncs, per altres motius, els alumnes o els fills dels gitans van renunciar-hi, però, de totes maneres, l'acció per part del síndic de Greuges va ser immediata i crec que va tenir uns resultats, en aquells moments, positius.

Sobre aquesta secció primera també hi ha la qüestió que ens han plantejat dels objectors. Com que aquest és un assumpte que ha portat bastant personalment l'adjunt, Elies Rogent, doncs, els contestarà en aquest punt.

El Sr. ADJUNT AL SÍNDIC DE GREUGES (Elies Rogent): Gràcies, síndic. Pel que fa al problema dels objectors, s'ha comentat també quina era la posició actual de la institució. El síndic ha dit repetides vegades i, a més, fa part d'una de les conclusions de l'últim congrés, l'última reunió que ha tingut el síndic a Madrid, que ha citat abans, que en qüestió de drets humans el nostre discurs no pot ser exclusivament humanista, i l'humanisme del nostre discurs ha de ser precisament pedagògic.

Aquest, penso que és el resum, pel que fa al problema de la situació dels objectors de consciència, de la situació del síndic de Greuges: l'ha defensat des de l'any 85 quan —com vostès saben— va ser el síndic qui va rebre la primera sol·licitud d'interposició de recurs d'inconstitucionalitat, que es va reunir amb l'aleshores *defensor del Pueblo*, professor..., doctor Ruiz-Jiménez, i va ser ell qui va interposar el recurs a petició del síndic.

La posició era en aquells moments —i crec que es pot dir que no ha modificat— d'interposar recurs d'inconstitucionalitat per una evolució dels conceptes. En el recurs, en aquell recurs, on no es varen tocar tots els punts, però lògicament s'enunciaven, es deia que havíem d'esperar també l'evolució de la situació dels nois, dels joves que havien d'incorporar-se al servei militar, i després també es feia una reflexió sobre l'objecció de consciència, com a causa excloent del servei militar, i l'objecció en consciència, com a nova

situació que dona... o que té cabuda, a l'entendre del món dels *ombudsmen*, en els conceptes de drets humans.

Cal tenir en compte, també, que les institucions d'*ombudsmen* vetllen especialment pels drets humans, si bé totes les legislacions, lògicament, per raó constitucional, i per raó purament legal interna de cada país, han de fer referència a l'expressió constitucional d'on depenen o d'on neixen quant a

l'aplicació dels conceptes «drets humans». Pel que fa al nostre país, són drets fonamentals —títol primer de la Constitució— i el que es deia en aquell recurs s'ha seguit mantenint ara, el que es va tocar davant el Tribunal Constitucional, i el Tribunal Constitucional va resoldre que també deixava una porta oberta a l'evolució dels conceptes i, per tant, per part de la institució s'ha seguit sempre en aquesta posició. El problema és si la llei, o la positivació dels drets humans, a vegades encotilla els mateixos conceptes de «drets humans» i, lògicament, el món dels drets humans és un món absolutament viu i no és un món estàtic, per moltes declaracions de principis que hi hagi hagut.

En el món de l'objecció de consciència o en el món de l'objecció en consciència, per raó també de l'aparició de nous conceptes i l'aparició de nous conceptes inclosos en les lleis, nosaltres hem recordat des de la institució la suposada crida a l'objecció en consciència feta pels professionals de la medicina, i en els informes del Síndic s'ha recollit, dels professionals de la medicina que invocaven i advocaven aquest dret humà —no pas com a dret fonamental, que no està recollit en la Constitució— quan es negaven a l'aplicació de les teràpies tendents al que en podríem dir la interrupció voluntària o avortament.

Aleshores, en aquell moment va ser quan en aquest país lògicament es va suggerir i suscitar en la pràctica la discussió que pot haver-hi entre el dret humà a l'objecció en consciència i el dret fonamental de l'objecció de consciència, recordant que l'objecció de consciència a la nostra Constitució està exclusivament reconeguda com a causa excloent de la prestació obligatòria del servei militar.

Amb aquestes bases, que són les que es varen recordar ja l'any 84 i 85 quan es discutia la llei, i que per part de la institució es va estar —com he recordat— atent a tots els successos, és el que hem anat observant des de la institució, el que ha anat succeïnt dia a dia amb l'evolució d'aquesta situació, que els il·lustres diputats han posat de manifest que cada dia es fa més palesa en el jovent d'aquest país. I aquesta és la posició de la institució, que hem de procurar que els conceptes de positivació dels drets humans no els encotillin, no els limitin i que, realment, siguem capaços de, en la pràctica, poder col·laborar que els drets, que neixen abans que no pas les lleis, siguin els que tinguin cabuda directa en les lleis.

Per això la situació dels objectors, al nostre entendre, cada dia s'ha fet més dura i, en definitiva, cada dia el concepte i el nombre d'insubmisos ha anat pujant, perquè de fet el concepte de l'insubmis no és res més que aquell que no accepta els conceptes que han quedat inclosos en la legislació. El món de l'objecció de consciència, a part d'estar fixat en l'article 30 de la Constitució espanyola, que cal pensar..., o cal recordar, que és secció segona del títol primer —per tant, dintre dels drets i dels deures dels ciutadans—, per part del *defensor del Pueblo*, i per part també del Tribunal Constitucional, es va incloure dintre dels conceptes dels drets fonamentals i de les llibertats públiques de la secció primera, article 16, quan es parla de la garantia de la llibertat ideològica, de culte i la no-discriminació per aquests conceptes.

Avui dia, en totes les reunions d'*ombudsmen*, quan s'està tractant el tema dels objectors de consciència, s'està debatent realment en consciència... si l'objecció «en consciència» —i no «de consciència», per diferenciar-la de les causes excloents del servei militar—, si no està arribant a ser un dret fonamental i, per

tant, un dret humà que neix abans dels conceptes legals que puguem posar en les lleis. Aquesta, en definitiva, és l'opinió dels *ombudsmen* en general d'Europa i de tot el món, però Europa, perquè és on el síndic està més relacionat, per raó de la petita situació europea, és una mica això el que segueix inspirant la institució, el que segueix inspirant i el que penso que es pot veure clarament del que es diu en aquest Informe. Tinguem en compte també que, com l'altre dia recordava en el Congrés de Madrid Pierre Henri Humbert —que és expert col·laborador de l'*ombudsman* de França, *médiateur*—, l'*ombudsman* ha de tendir cap a la utopia dels drets humans. I aquesta és una mica la tendència del síndic i la tendència de la institució, cap a la utopia d'aquesta nova ètica d'entendre els drets humans, que tot el que positivem en les nostres lleis no sigui una cotilla per als conceptes fonamentals dels drets humans. Penso que amb això, tal vegada, he contestat, en nom del síndic, el que la institució considera del món de l'objecció de consciència.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES: Molt bé, gràcies, Elies; has interpretat netament el criteri del síndic en aquest sentit dels objectors de consciència i sobre els drets humans.

Però continuant i abreujant una mica els problemes que tinc per contestar, doncs, dintre d'aquesta secció primera, tenim també el problema que se'ns ha suscitat sobre l'habitatge i la distribució d'aquest. Evidentment, aquest és un problema, també, candent i que ens ha preocupat i ens està preocupant. Evidentment, no està solucionat, sobretot perquè en aquest sentit, doncs, intervenen no una administració sola, sinó que hi intervé l'Estat, hi intervé la Generalitat i hi intervé el municipi, o sigui que els diners procedeixen d'una, les contruccions vénen d'una altra i el municipi mirarà, al final, la distribució. Sobre la distribució o adjudicació dels habitatges, doncs, tots vostès també saben, més o menys, com funciona, pel que toquen ja directament, i nosaltres per les queixes que rebem. De totes maneres, els retards encara continuen; sembla que en alguns llocs més que menys i, especialment, doncs, tenim més queixes, per exemple, de Girona i Tarragona que dels altres llocs.

En aquest mateix..., ja saltant, un altre problema és els pobres i els marginats. Evidentment... Ens ha dit que aquí no ens ocupem tant dels pobres... Evidentment ha sigut una preocupació constant, i vostès ho saben a través dels nostres informes, que les bosses de pobresa han sigut un dels motius, però hem sigut nosaltres que hi hem d'hagut d'anar; pel que sigui, perquè no hi ha publicitat, perquè allà on nosaltres podríem ser més útils, doncs, aquesta gent, ja sigui per una qüestió de tipus cultural o d'ignorància total no acudeixen al Síndic de Greuges, quan nosaltres podríem ser favorables. Aquest problema, nosaltres, des d'un començament l'hem detectat i des d'un començament hem procurat esmenar-lo anant-hi i, en fi, quan han sortit problemes a la Mina, o al Besòs, o als barris de Sant Josep de Reus, això, hem procurat també, doncs, acostar-nos i esbandir-ho. De totes maneres, és difícil tenir una continuïtat. Està clar, rebem altres queixes en què també, dintre del limitat de la nostra organització, hem de complir-ho. O sigui que, evidentment, aquesta seria una tasca important —i de la qual hem parlat moltes vegades— per resoldre.

Sobre la secció aquesta, em sembla que hem oblidat..., ara hi ha la tributària. L'assumpte més important ha estat..., allò que s'ha d'admetre, que jo també ho he apuntat, és sobre els rebuts de l'aigua, sobre la justificació dels factors i les partides que

s'inclouen en aquests rebuts. Nosaltres, d'això, n'estem fent un estudi, que encara no el tenim acabat, sobre el sistema. El que sí que nosaltres hi estem en contra, o que volem canviar, és que, una vegada es va emprendre la decisió d'aquest rebut, el que hem trobat a faltar és que no es va notificar a temps al ciutadà, al contribuent, i els elements que hauria de comportar una notificació d'aquest tipus seria que ens anunciessin els recursos que podrien interposar els ciutadans, abans de rebre les notificacions o rebuts, doncs, els drets que pot tenir un ciutadà a recórrer contra aquest principi d'imposició que es va establir.

Ara, en la secció de sanitat i consum, s'ha parlat..., i un dels problemes que encara existeixen és la llista d'espera i la d'atenció primària. Segons les estadístiques —les que nosaltres hem pogut comprovar—, això ha anat millorant en la reducció dels temps, i s'han confeccionat sobretot uns registres de control, que això possibilita el seguiment de la situació d'aquestes llistes, que, pel que nosaltres hem pogut comprovar, són bastant fiables, o sigui que... Però de totes maneres existeix encara aquest problema del temps aquest d'espera.

Les urgències també s'han millorat significativament, i la implantació primària també. Les àrees també han seguit a un millor ritme i...*(Pausa.)* Ah, sí, hi ha un seguiment, i sembla que aquesta normalització es va portant a terme perquè en el 1996 hi hagi una normalització i es posi en marxa, o sigui, ja totalment, complir la reforma establerta.

També hi ha la qüestió dels menors, que hem parlat dels menors. Evidentment, el Parlament va ampliar la Llei del Síndic de Greuges autoritzant, per si ho creia útil i oportú, el nomenament d'un adjunt de menors. Tal com està establert a la Llei i per les queixes que rebem, pensem que encara no és, des del punt de vista d'ocupació, perquè hi existeixi un adjunt de menors. És a dir, el criteri és que..., està clar, nosaltres ens regim a base de les denúncies, de les queixes: el menor no es queixa perquè ni ho sap, que existim, ni pot venir; el pare, que és moltes vegades el subjecte que agredeix el nano i el que fa els maltractaments, tampoc vindrà, i els assistents socials, de qui nosaltres podríem refiar-nos i serien els que ho portarien, tampoc, perquè, a més a més, ho encaminen en tot cas a tots els organismes que es cuiden de menors, tant el Tribunal, com les comissions de menors, com Benestar Social. Per tant, nosaltres, això, per més que hem volgut... I nosaltres no tenim en aquest sentit una autorització per poder fer unes indagatòries suficients perquè nosaltres puguem fer una labor important en aquest camp. De totes maneres, és un problema que, evidentment, ens preocupa.

Sanitat, consum... Em sembla que en total...

Ara hi ha l'apartat de justícia, que també és un apartat important, i que ocupa un espai important dels nostres informes, i que també deixo la paraula a l'Elies, a l'adjunt, perquè també és dels que porta ell personalment.

El Sr. ADJUNT AL SÍNDIC DE GREUGES: Gràcies, síndic. Pel que fa al món —o la secció— de justícia, les preguntes que s'han fet i les inquietuds que hem pogut veure són moltes, i penso que els senyors il·lustres diputats hauran pogut veure, també, que el que recull l'Informe és un reflex de les moltes inquietuds que es presenten davant la institució.

Cal dir que les queixes rebudes en relació amb el que s'anomena d'una manera general «disfuncions i irregularitats de l'Administració general» ens mouen a fer les consideracions de

veure que és difícil fer una línia, o marcar una línia divisòria, entre les anomenades «situacions d'anormal funcionament» dels tribunals de justícia, entès com l'anormal funcionament d'un servei públic —estaríem en el 121 de la Constitució—, i els que afecten d'una manera directa el principi d'obtenció de la tutela efectiva dels jutges i tribunals —seria l'article 24. Hem de dir això perquè cal recordar que, directament, la institució del Síndic no té un control de l'Administració de justícia —sempre hem considerat que tal vegada per una situació de traduir en norma el que en un principi, i com a concepte, s'ha considerat... De fet, veient la proposició de llei de la qual va néixer la Llei del *Defensor del Pueblo*, i les discussions parlamentàries d'aquell moment denoten clarament el dubte o la situació entre si controlar l'Administració de justícia o no, i, per tant, com a antecedent, val per a tot això, però, ben entès, amb aquesta divisió que he indicat fa uns moments és quan la nostra institució ha pogut entrar en l'estudi i explicar el què i sostenir el que se sosté en aquest Informe.

Realment, la situació, al nostre entendre, és greu, perquè les reformes que s'han dut a terme no s'han pogut aplicar d'una manera suficientment positiva perquè donés resultats. La reforma de fa un parell d'anys, pel que fa a l'Administració de justícia, és cert que solament s'ha pogut instaurar en part. Segueixen els problemes de personal: per tant, molta manca de jutges, manca terrible també de fiscals, problemes de mobilitat de jutges, de fiscals, de secretaris de jutjat, problemes també a vegades de «primar» econòmicament els funcionaris i secretaris a fi que tinguin voluntat lliure d'anar a servir jutjats d'instrucció, jutjats penals, jutjats socials o bé jutjats civils... També hem pogut veure que ha provocat un moviment de personal que tampoc és bo per a l'Administració de justícia i per al funcionament regular de tot el procediment. Hem de tenir en compte que el procediment és la garantia del subjecte dels drets que es discuteixen davant dels tribunals. I, per tant, també des de la institució s'ha dit i es diu en l'Informe que l'exercici quotidià, especialment dels advocats i procuradors que van davant els tribunals, lògicament es veu impedit moltes vegades per aquests mateixos problemes estructurals i problemes d'aplicació; problemes que hi ha molts jutjats que no tenen lloc on estar, i hi ha altres jutjats que tampoc tenen infraestructura, maquinària, infraestructura humana, tècnica i professional, en general.

Tot això és el que ens fa a nosaltres fer les reflexions que conté l'Informe, dient que s'ha d'estar atent a corregir aquestes situacions, perquè veritablement són les que vulnereu drets fonamentals de l'administrat, drets fonamentals del ciutadà, que no pot veure resolts a temps els seus problemes judicials. I això també ha fet que hi hagi un nombre important de ciutadans que opti per desconfiar absolutament de la justícia. I l'any passat, en l'Informe, es deia que quan el ciutadà desconfia del món de la justícia està desconfiant d'un dels tres peus sobre els quals es pot suportar la democràcia.

I, per tant, això, des de les institucions de síndic, d'*ombudsmen*, en general, no solament exclusivament per a Catalunya, sinó per als companys de les altres autonomies que tenen institucions com la del Síndic, i també del *defensor del Pueblo*, del qual es poden veure les crítiques que fa en els seus informes anuals, fa pensar que s'ha de corregir de seguida, i especialment, s'ha d'invertir el màxim en tot això. Lògicament, la col·laboració del síndic en aquests extrems és òptima quant a

disposició de col·laboració i també és òptima quant a posició per part dels responsables i de les autoritats que tenen..., que estan al davant de tot el món judicial, també és òptima. I, tot i no tenir competències, ens han sigut reconegudes moltes vegades, gràcies a aquestes col·laboracions. Es poden resoldre problemes realment frapants i que realment són atemptatoris contra aquests drets fonamentals.

També s'ha parlat i s'ha preguntat, especialment s'ha fet incidència, dels problemes del món penitenciari. El síndic ha dit en diverses vegades que després de vuit anys de trepitjar, vigilar, visitar, i tocar, i gairebé embrutar-se amb tot el problema del món penitenciari, hi ha..., veure que realment hi ha hagut una lenta millora de la situació —de fet, les inversions i les realitats han començat a donar uns fruits—, però el que sí que també ja comença a ser hora que de la pura anècdota o de la pura situació, pràcticament, moltes vegades, anecdòtica, es comencin a fer reflexions de concepte.

S'ha preguntat si les modificacions que hi ha hagut darrerament, modificacions legislatives... Especialment s'ha preguntat pels problemes que fan referència a la Llei 10/92, de 30 d'abril, de mesures urgents, de reforma processal, que dona lloc al que en diem, avui en dia, judicis ràpids, quines esperances tenia el síndic pel que fa realment a la rapidesa i també, crec, pel que fa a la situació de la víctima: la situació de la víctima és un dels conceptes que vostès coneixen que el síndic ve posant de manifest en els seus informes, perquè considera que en la legislació penal la víctima, en el dret de l'Estat, en el dret espanyol, no està suficientment protegida i tutelada.

En la reforma de la Llei 10/92, que s'ha d'instaurar i aplicar aquests dies, hi ha algun punt que ens fa patir. Ens fa patir la situació que el fiscal..., o la nova situació que el fiscal pot prendre davant d'aquests judicis ràpids, especialment pel que fa a la pèrdua de l'obligatorietat de compareixença i, per tant, deixar-ho en mans del jutge o de qui el substitueixi —que això és un dels problemes que també ens preocupa, la substitució del titular del jutjat, fins i tot en funcions de guàrdia—; doncs, bé, és potestativa la presència del fiscal. S'ha dit, i molt ben dit, que la víctima, acte seguit de la comissió del seu tort, té un problema psicològic, i també moltes vegades físic, per poder defensar els seus drets. I és en aquest punt on creiem que seria el fiscal, que en definitiva és qui ha de vetllar pel principi de legalitat penal, el que hauria i el que, des de la nostra institució, havíem cregut que seria qui podria realment vetllar pels drets de la víctima. Els drets de la víctima, vulgarment dit, a cop calent: perquè la víctima i la situació psicològica de la víctima és diferent a cop calent que a cop fred, i resulta que en la nostra legislació la víctima a cop calent moltes vegades no pot, realment, articular el seu problema, explicar el seu drama personal de víctima, i a cop fred passa a ser citat en judici com un senzill testimoni.

Això fa que el síndic hagi de parlar de nous conceptes, nous conceptes, perquè en les reformes del Codi penal, les que tots tenim sobre la taula, tampoc queda garantida la situació de la víctima. Amb esperança, en llegir l'exposició de motius de la Llei 10/82, a què abans he fet referència, realment l'exposició de motius cita per primera vegada, entenem nosaltres, en un text legal, la paraula de la víctima. I el que diu l'exposició de motius, o al nostre entendre es diu en l'exposició de motius, pel que fa a la víctima, no queda, entenem nosaltres, suficientment reflectit dintre de la Llei. Aquest és el problema que nosaltres

veiem pel que fa a la distorsió o a la discordança que hi ha entre el concepte de víctima i la realitat de la protecció dels drets de la víctima. Per tant, no podem ser optimistes pel que fa a la realitat de la justícia ràpida o els judicis ràpids que s'han d'instaurar. Procurarem... I esperem equivocar-nos, i esperem que aquesta situació, que no ens fa ser optimistes, l'estudi dels nostres assessors, i especialment dels assessors que porten —en aquests moments són tres— responsabilitats en l'àmbit de l'Administració de justícia, i el contacte del dia a dia en les visites que es reben a la institució, facin que realment haguem de dir l'any que ve que aquesta posició era equivocada i que les esperances han esdevingut fets i que els pessimismes no s'han convertit en res. I, per tant, seria molt bo, tot i que hem de remarcar el nostre pessimisme.

Pel que fa als problemes ja típicament i estrictament penitenciaris que s'han dit aquí, crec que s'han tocat especialment els problemes de massificació i els problemes derivats de l'aplicació de l'article 60 del Reglament penitenciari.

Pel que fa a la massificació, el drama és..., els drames deguts als problemes de concepte són, al nostre entendre, cada dia més preocupants. S'ha dit, i hem dit des de la institució, que ens dolria haver de reconèixer que el món penitenciari i les situacions que s'estan donant responen a una hipocresia social. La hipocresia —cal recordar, com diu el *Diccionari de la llengua catalana*— és «la simulació de les qualitats i sentiments que hom no té»: quan parlem de reinserció, resocialització del pres, del delinqüent, hem de tenir en compte que són conceptes que estan en la nostra Constitució, i són conceptes que estan regulats en la Llei orgànica 1/79 —orgànica general penitenciària—, que és la primera llei orgànica que es va aprovar en l'ordre democràtic d'Espanya; una llei amb unes esperances extraordinàries, amb uns conceptes molt importants, però cal recordar que deu anys..., perdó, dotze, tretze anys després, els conceptes de reinserció encara no estan en els nostres diccionaris; per tant, segueix sent una ficció jurídica la reinserció. I la reinserció, com a ficció jurídica, encara no ha tingut cabuda en els nostres ordenaments lingüístics, i això fa pensar que, quan la ficció jurídica no arriba als conceptes de llengua normalitzada, moltes vegades ens quedem solament en el món dels núvols i, per tant, traduir-lo a les realitats és molt difícil.

Hem contestat des de la institució que quan més llits penitenciaris hi ha i quan aquests són millors, més *overbooking* hi ha. I la massificació, que a vegades nosaltres l'hem xifrada en situació d'*overbooking*, és precisament per això, perquè s'han inaugurat diversos centres penitenciaris, molts dels quals alguns il·lustres diputats dels que hi ha aquí a la sala coneixen i han visitat conjuntament, també, a vegades —coincidint amb inauguracions, especialment—, amb el síndic, i han lloat en part, criticat en part, però han viscut l'evolució i, també, des de la tria geogràfica d'allà on han d'anar situats els nous centres, a la construcció, i als problemes d'adequació social o de la societat que envolta tot el món penitenciari i els centres. I ho han compartit i han vist aquesta evolució. L'evolució positiva és innegable, però també el que és cert és que, com més llits hi ha, més presos hi ha.

De fet, amb el que va d'any... Les xifres que es varen facilitar a final d'any era que a Catalunya hi havia sobre uns 5.500 presos; les xifres que s'han donat el dia 17 de maig, que és l'última estadística que té la institució, estem sobre els 5.800 pre-

sos: incrementar, en cinc mesos –perquè són cinc mesos reals, o quatre mesos i mig reals– tres-centes persones ingressades en els serveis penitenciaris és el que també mou la institució a demanar a tothom, a tots els que tenim responsabilitats públiques, si realment el que estem fent és política o sistema de prevenció del delictes o purament de repressió del delictes. I a nosaltres ens ha fet pensar –i així es diu en l'Informe– si el concepte de pena que estem donant avui en dia és un concepte de pena que correspon a final..., a l'última meitat del segle XX o, en fi, a l'últim decenni del segle XX o no.

Per tant, és una primera reflexió, si el concepte de pena és l'ídoni o no és l'ídoni per garantir el que en diem la reinserció de la persona que ha delinquit. Perquè el síndic té en compte sempre que el pres és el subjecte de drets, mai l'objecte de drets. I això és el mateix que ens mou a dir totes les reflexions que es fan sobre l'article 60 del Reglament penitenciari. I el que el síndic ha rebutjat des de sempre és que per part dels responsables, especialment dels jutges de vigilància penitenciària, se sostinguin a vegades criteris absolutament oposats i contradictoris a l'hora d'aplicar-lo en un o altre centre penitenciari –per tant, podem posar, per exemple, Barcelona, on hi ha dos jutges de vigilància penitenciària, on a uns centres de responsabilitat d'un jutge o altre es vénen aplicant criteris diferents. L'any 89 el síndic va dir en l'Informe –i va dir, crec, també, davant d'aquesta Comissió– que tal vegada calia canviar aquest article 60, perquè, la redacció de l'article 60, es té el convenciment que es va fer per a les malalties conegudes en aquell moment, que –no ens enganyem– les que portaven una situació de terminalitat podien ser totes les que en podríem qualificar de càncers, mentre que avui en dia, en el món penitenciari, les malalties són la sida i les malalties concomitants, fenòmens nous que necessiten solucions noves, i també necessiten que els criteris d'aplicació de l'article 60, com també de l'article 70, pel que fa a

refundició de condemnes i refundició de penes, que també s'hagin d'aplicar amb els mateixos criteris.

Penso que amb això he contestat, en nom del síndic, els problemes que la institució ha vist i ha intentat reflectir pel que fa als problemes de justícia i als problemes del món penitenciari.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES: Molt bé, Elies, penso que amb aquesta hem acabat, més o menys, les preguntes o les qüestions que han estat formulades o interessades pels senyors diputats.

Em sembla que l'únic que falta és el que ens han demanat sobre el balanç de les rendes mínimes d'inserció. Això, nosaltres tenim una petita, un últim..., eh?, que es van produir..., 2.400 expedients que es van aprovar, se'n van suspendre 250, se'n van denegar 96..., i se'n han extingit 150, hi han hagut 102 baixes i pendents n'hi ha 257; total d'expedients, 2.871. Això és el que m'ha demanat el diputat.

Bé, amb això penso que he d'agrair molt l'atenció que vostès han tingut i la col·laboració que sempre han prestat al síndic de Greuges, que això no solament ens ha estimulat, sinó que ens dóna una valoració de la nostra feina i un incentiu per a la continuació del nostre treball. Molt agraït per la seva atenció.

El Sr. PRESIDENT: Agraïm les paraules de l'honorable síndic. També del seu adjunt, del senyor Rogent. De tota manera, voldríem recordar-los que el punt 2.c de l'article 144 permet la possibilitat que si algun grup vol precisar el sentit de la seva pregunta o demanar alguna ampliació molt breument a l'honorable síndic pugui fer-ho. Hi ha algun grup que vulgui fer-ho? *(Pausa.)* Molt bé, doncs, en nom de la Mesa i dels diputats i diputades presents, també agraïm a l'honorable síndic i al seu equip la presència avui a la Comissió.

S'aixeca la sessió.

(És la una del migdia i nou minuts.)

SUBSCRIPCIÓ

CONDICIONS

La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.

La tramesa regular dels exemplars de subscripció (impresos o en microfitxa) començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.

El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Butlletí, però sense dret als exemplars no rebuts.

L'Administració de les publicacions oficials del Parlament pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció. Els preus de subscripció vigents consten al peu d'impremta de cada número de les publicacions oficials.

El pagament es pot fer:

- En metàl·lic, a la Caixa del Parlament
- Per transferència bancària, al compte número 500-5-22559-41 de la Caixa d'Estalvis de Catalunya
- Per gir postal
- Per xec registrat (el xec no registrat no serà admès).

BUTLLETA

Nom

carrer núm.

telèfon població codi postal

desitja subscriure's al ☐ BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA ☐ ☐

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA ☐ ☐

☐ BUTLLETÍ OFICIAL i al DIARI DE SESSIONS (subscripció conjunta)

☐ ☐

d'acord amb les condicions establertes i els preus vigents,

a partir del dia de de fins al dia 31 de desembre de 19

Amb aquesta finalitat, i amb data de de 19 envia

per núm. la quantitat de pessetes

(gir/xeu al portador)

..... de de 19

Signatura

BUTLLETÍ OFICIAL
i
DIARI DE SESSIONS
DEL PARLAMENT
DE CATALUNYA

Palau del Parlament
Parc de la Ciutadella
08003 Barcelona

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Edició i subscripcions: Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya, Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, 08003 Barcelona. Telèfon 300.62.63.

Subscripció anual (edició impresa o edició en microfitxa): 6.000 pessetes.

Subscripció anual conjunta amb el Butlletí Oficial del Parlament

de Catalunya (edició impresa o edició en microfitxa): 13.000 pessetes.

Número solt (edició impresa o edició en microfitxa): 120 pessetes. (Preus amb IVA inclòs).

